

plicaria la *i* tònica; i tant el gòtic com el germ. occid. canvien tota *i* en *e* davant *r*.

Gusac, -acs, V. *Gausac*
Gusem, V. *Gutzèn*

EL GUSPI

Llogaret de Segarra, al Nordest de Cervera, a mig 10 camí de Guissona, avui agre. al municipi de Sant Ramon (abans *Portell*).

PRON.: *guspí*, oïda a Freixenet, Casac. 1920; igual, 1956, a la Manresana (xv, ape., p. 1), però tinc nota de 1960 (o poc abans), que en altres pobles veïns ho 15 sentírem amb article, *Lo Guspí* (o *El G.*), i és també com ho grafia la GGC, 417 i el Nomencl. C.E.C.

MENCIONS ANT. 1035: *Albispino*, doc. p. p. Ponsich (*Études Rouss.* II, 130); 1074: «Bilisendis et Rdu. don. --- ipso castel de Viver --- vel de *Albo Espi*» 20 (Arx. de Solsona); 1079: *Albispino* (cit. junt amb Brufaganyes, *ibid.*); S. XI: «A. G. de *Albespi*» (cit. junt amb El Mor, Talteüll i Anglesola, *ib.*). Testament Sacramental en lletra del S. XI d'un Babot «in presencia P. de Sta. Fide, B. de *Turre Rubea* [*'Tarroja'*] 25 et Bernardí de *Albispino*, donà als seus fills llocs a *Terraçola*, *Clerà*, *Ladurç*, *Vergós* i altres» (copiat a l'Arx. de Solsona).

Document del S. XI (és en lletra del S. XI o poc més tard) relatiu a Malgrat de Prenyanosa: *Albespi*, darre 30 *Tàrrega*, *Uluja*, *Montfalcó* i *Santa Fe* (*ibid.*); 1151: eccl. de *Albespi*, entre les pertanyents a Sta. Maria de Solsona, junt amb *Miravé*, *Lavança*, *Concabella*, *Belvezer* [*'Bellver de Sió'*] (Kehr, *Papsturk.*, 429); i en una enumeració semblant, *Albespine*, butlla de 1180 (*ibid.*, 35 p. 498); 1177: *Albespi* (MiretS., *Templ.*, 162).

El context mostra que totes aquestes mencions es refereixen al *Guspí*, puix que pertot va envoltat per noms inequívocs de les localitats circumdants. També la de 1035, com veiérem, amb examen conjunt, En 40 Ponsich i jo: tinc a la vista les cartes que intercanviàrem en publicar ell aquella nota.

L'ETIM. és, doncs, ALBISPINUS, el nom llatí de l'arç blanc, fr. *aubépine*, oc. ant. *albespin*; també existí en 45 cat. ant. *albespi* (DECat I, 138a41,38), per bé que entre nosaltres predominà el compost en ordre invertit: *espinalb*, *espinalba* i variants estudiades en DECat III, 346. En el NL present hi hagué una evolució formal

sui gèneris, però no pas anòmala: *L'Albespi* > *L'Aubespí* > *Lubespí* (entès com *Lo Bepí*), i després assimilació de la vocal en *lu buspi*, i el canvi vulgar *bu/gu* segons l'alternança tan repetida en català i en tot 5 l'ibero-romànic (*prevon/pregon* PROFUNDU; ROGARE > fr. ant. *rover*; cast. vg. *agüelo* etc.). En el S. XIV trobem aquest NL en la fase intermèdia *Lo Vespí* (a. 1359, *CoDoACA* XII, 53).

Aquesta evolució fou afavorida per la confusió que es produí amb els NLL derivats del nom d'una altra planta (d'etimologia diferent): *cospins* amb els seus derivats *Cospineda* i *Cospinera* (amb variant *gospins*: DECat II, 992b30 ss., 48, 993a22 ss.).

Sembla que n'hi hagué un homònim aragonès prop d'Osca, on s'havia encetat una evolució paral·lela. Alfons I d'Aragó, donava a la seva muller, ultra «*Osca* et *Monte-Aragon* --- castello de *Bespin* --- Barbastro --- castello de *Napale* ---», doc. de la Col·legiata d'Àger enviat per Caresmar a la colle. Moreau (XLVIII, fº 62). El context mostra que no és el poble segarrenc, sinó probablement l'actual *Bespén*, mun. del p. jud. d'Osca; on la terminació s'hauria alterat avui per infl. dels tipus *Grañén*, *Callén*, *Lupiñén* (-ANUM arabitzat) molt copiós allí entorn.

GUTZÈN

NP antic documentat l'any 1080: *Gotsen* (BABL VIII, 528).

DERIVATS I PARÒNIMS. *Gutzena*, subafluent del Segre que passa per Oliana (xviii, 52).

Les Gutzenes, masia pobra, a muntanya del te. d'Olván, recordada en una cançoneta local: «Salicrup i Salabruc, / *Les Gutzenes* i L'Acluc: / quatre cases de poc suc».

Coll de Gusem, turó de 780 m. alt. del terme de Castellfollit del Boix (Bages). És el més oriental de la Serra de Rubió.

PRON. MOD.: *guzém*, oït per JCoromines allí (10-1-1932).

ETIM. Són NLL derivats del NP *Gutzèn*, d'origen germànic, que acabem de veure (doc. de 1080). Sembla compost de -SIND amb GOD-, molt fecunds tots dos en l'Onomasticon germànic (cf. també *Godeswind*, Först., 662 i *Gutesindo*, 988, 992, Först., 1573, Aebischer, *Onom. Cat.*, § 20). La forma *Gusem* sembla comparable a *magatzem* < àr. *māḡzen*. J. F. C.